

СУ „ОТЕЦ ПАИСИЙ“, ГРАД САМОКОВ

*УТВЪРДЕН СЪС ЗАПОВЕД № РД 11-709/01.07.2020 г.
На директора на СУ „Отец Паисий“ гр. Самоков*

УЧИЛИЩЕН ПЛАН

ЗА ДЕЙСТВИЕ В ИЗПЪЛНЕНИЕ НА НАЦИОНАЛНАТА СТРАТЕГИЯ ЗА НАСЪРЧАВАНЕ И ПОВИШАВАНЕ НА ГРАМОТНОСТТА ПРЕЗ ПЕРИОДА 2020 – 2021 ГОДИНА

Планът за насърчаване и повишаване на грамотността в СУ „Отец Паисий“ е основан в съответствие със ЗАКОНА ЗА ПРЕДУЧИЛИЩНОТО И УЧИЛИЩНОТО ОБРАЗОВАНИЕ, в сила от 01.08.2016 г.; на НАРЕДБА № 6 ЗА УСВОЯВАНЕ НА БЪЛГАРСКИЯ КНИЖОВЕН ЕЗИК, на НАРЕДБА ЗА ПРИОБЩАВАЩО ОБРАЗОВАНИЕ, във връзка със СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОУ/ СУ/ ПГ

СТРУКТУРА

- I. Анализ на състоянието на СУ „Отец Паисий“
- II. Визия
- III. Проблеми
- IV. Водещи принципи при изпълнение на плана
- V. Цели
- VI. Дейности за постигане на целите
- VII. Политика за насърчаване и развитие на грамотността
- VIII. Насърчаването и повишаването на грамотността на учениците във връзка с ЗПУО
- IX. Партньори
- X. Финансовоосигуряване на изпълнението на програмата
- I. Анализ на състоянието в СУ „Отец Паисий“**

В СУ „Отец Паисий“ - гр. Самоков се обучават ученици предимно от българския етнос, но в последните години се забелязва тенденция към увеличаване на учащите от ромски произход, която е обща за населеното място. Учениците не се делят по етнически принцип, а се диференцират по класове. Обучението се осъществява при едноменен режим в начална, прогимназиална и гимназиална степен, като в гимназиална степен на средното образование приемът е в профилирана паралелка „Хардуерни и софтуерни науки“ и в професионални паралелки.

През периода 2019/2020 година има минимален брой отпаднали ученици поради голям брой неизвинени отсъствия и преминали в самостоятелна форма на обучение поради наказание или след изразено лично желание. Наличие на ученици със СОП. През изминалите учебни години се установява устойчивост на резултатите на НВО и ДЗИ, които близки до средните за страната или се препокриват с тях.

II. Визия

Изграждане на общество на знанието, в което грамотността заема централно място за личностното и общественото развитие и служи като основа за интелигентен растеж.

III. Проблеми:

- Липса на мотивация за учене у част от учениците.
- Понижен интерес към хуманитарните учебни дисциплини.
- Затрудненията на учениците при работата с текст и при изразяване на мисъл, идващи и от факта, че не четат достатъчно, че компютърът е изместил книгата, че са свикнали да получават готов образ от телефона, телевизията и таблета и това ги лишава от въображение и богат речник. В същото време голяма част се затрудняват дори, когато трябва да се справят с учебника, да открият в него и да осмислят поднесената информация.
- Натоварената учебна програма по отделните учебни дисциплини и в частност по български език и литература, която не позволява да се правят достатъчно упражнения за езикова култура (особено в гимназиален курс), както и липса на часове за разглеждане на произведения, които представляват интерес за учениците, но не са включени в учебната програма. Считаме, че такива часове са необходими, с цел повишаване на интереса към литературата, повишаване на стремежа към разчитане на смислите на художествения текст (като най-сложен вид текст) – предпоставка за развиване на функционалната грамотност.
- Липсата на подкрепа и съдействие от страна на някои родители.
- Самата система на образование допуска в пети клас ученици, които не са усвоили основни знания и умения, заложи в началния етап на образование. В следващите класове тези пропуски не само не могат да бъдат наваксани, но и още повече се задълбочават. Това води до пълна загуба на интерес и мотивация за учене. Такива ученици не търсят консултации, не желаят да се включват в часове за допълнителна подготовка, наблюдава се тотален отказ от учене.
- В нашето училище се осъществява прием в пети клас, без учениците да бъдат класирани по успех или според постиженията им в различни конкурси, олимпиади и състезания, т.е. ние не осъществяваме подбор на ученици.
- Това, че точките от НВО не се трансформират в оценка за кандидатстването в профилираните и професионалните гимназии и паралелки, както и почти сигурното място в желаната паралелка действат демотивиращо дори и на добрите ученици.
- Епидемиологичната обстановка през изминалата учебна година, въпреки отличната организация за синхронно дистанционно обучение, повлия негативно дори на мотивирани ученици.

IV. Водещи принципи при изпълнение на плана

- Приемане на принципите за приобщаващо образование като водещи в подкрепата на личностното развитие.
- Демократичност и толерантност
- Партньорство – училища, библиотеки, родители, работодатели и други институции, ангажирани към образователната система
- Концентрация – усилията при изпълнението на стратегията ще бъдат съсредоточени в конкретни области, свързани с насърчаването и развитието на грамотността.

V. Основна цел на плана:

Писането и четенето – ключът за повишаване на грамотността на нацията.

Цел 1: Постигане на равнище на базова и функционална грамотност, което ще осигури възможност за личностно и обществено развитие и ще спомогне за постигането на интелигентен, приобщаващ и устойчив растеж.

Цел 2: Създаване на позитивна среда – основна предпоставка за повишаване на интереса и мотивацията за усъвършенстване на уменията. Изграждането на среда, в която грамотността да бъде насърчавана, трябва да обхване всички възрастови групи. В изпълнение на конкретната оперативна цел ще бъдат организирани и провеждани различни инициативи на училищно ниво, свързани с популяризиране на ползите от повишаването на грамотността.

Цел 3: Привличане на общественото внимание към повишаване на грамотността и популяризирането на четенето.

VI. Дейности за постигане на целите

№	Дейности	Очаквани резултати	Срок	Финансиране
1.	Организиране на допълнително обучение по български език на ученици с обучителни затруднения като обща подкрепа на личностно развитие	Преодоляване на пропуските и обучителните затруднения. Изграждане на мотивация за по-добро владее на родния език.	2020 г.- 2021 г.	Не се изисква финансиране
2.	Осигуряване на лесен достъп до книги и до четива: обогатяване на библиотеката на училището и библиотеките в класните стаи и в стаите за занимания по интереси	Формиране у учениците на интерес към четенето. Осигуряване на повече възможности за четене на книги за удоволствие в училище.	2020 г. - 2021 г.	Училищен бюджет и проектно финансиране
3.	Посещение в библиотека /училищна и градска/	Формиране у учениците на интерес към четенето.	Декември 2020 г.	Не се изисква финансиране
4.	2 април – международен ден на книгата	Формиране на култура за четене на разнообразни книги. Популяризиране на Международния ден на детската книга.	Април 2021 г.	При необходимост: училищен бюджет
5.	„Парад на приказката“ – организиране на четене на любими приказки - начален курс на обучение и пети клас	Повишаване на мотивацията на учениците да четат художествена литература.	2020 г.- 2021 г.	При необходимост: училищен бюджет
6.	Организиране и провеждане на кампании за съвместно четене: „Деца четат на деца” и „Да почетем заедно“: и прочит на литературни творби от личности, представляващи интерес за учениците от различни възрастови групи.	Повишаване на мотивацията на учениците да четат художествена литература, предпоставка за обогатяване на речниковия запас и формиране на четивна грамотност.	2020 г.- 2021 г.	При необходимост: училищен бюджет
7.	Организиране на срещи на средношколците с външни лектори (университетски преподаватели) по теми, както свързани с изучавания учебен материал, така и предложени	Запознаване учениците с различни гледни точки към художествената проблематика. Повишаване на мотивацията на учениците да четат художествена	2020 г.- 2021 г.	При необходимост: училищен бюджет и проектно

	от самите ученици и свързани с литературни творби, които ги вълнуват; срещи с писатели и общественици.	литература, да разсъждават, да общуват и дискутират свободно		финансиране
8.	Работа с платформите на БАН в часовете по БЕЛ чрез телефони или таблети, като учениците сами правят проверки за правописа на думите, за смисъла на фразеологичните съчетания, да търсят подходящи синоними или антоними. При преподаването на уроците за книжовен език и диалекти да се използва новата „говореща“ диалектна карта на БАН.	Повишаване на интереса към българския език, по-добро усвояване на езиковите правила, обогатяване на речниковия запас.	2020 г.- 2021 г.	Не се изисква финансиране
9.	Организиране на вътршни състезания: „Най-добър разказвач“, „Пиши правилно, писаното остава“	По-пълно овладяване на книжовната норма, повишаване интереса към четенето, формиране на умения за устно и писмено изразяване, повишаване на функционалната грамотност.	2020 г.- 2021 г.	При необходимост: училищен бюджет
10.	Учредяване на награден фонд на училищно ниво	Стимулиране на учениците към участие и изява, по-голяма удовлетвореност от постигнатите резултати	2020 г. - 2021 г.	Училищен бюджет, спонсорство
11.	Включване на учениците в индивидуални и групови проекти (презентации, табла и др.) по отделните учебни дисциплини	Повишен интерес към преподавания материал, повишаване на умения за извличане на информация.	2020 г.- 2021 г.	Не се изисква финансиране
12.	Изготвяне на читателски дневник – начален етап, 5 и 6 клас.	Насърчаване на четенето, формиране и повишаване на уменията за извличане на текстова информация	2020 г.- 2021 г.	Не се изисква финансиране
13.	Включване на учениците в дискусии по нравствени и обществени проблеми (привличане на по-голям брой ученици към учредения в училището Клуб по дебати)	Повишаване на езиковата компетентност, За създаване на аргументиран текст и остояване на позиция. Възпитание в принципите на толерантност и уважение към опонента.	2020 г.- 2021 г.	Не се изисква финансиране
14.	Непрекъснат контакт с родителите, уведомяване за постигнатите резултати. Изпращане на благодарствени писма и поздравителни адреси при постигнат успех.	Диалог с родителите, информираност, съпричастност, гордост от постигнатите резултати и удовлетвореност на ученика от положения труд.	2020 г.- 2021 г.	Училищен бюджет
15.	Повишаване на квалификацията на учителите	Обучение/споделяне на добри учителски практики.	2020 г.- 2021 г.	При необходимост: училищен бюджет
16.	Съвместни заседания на МО по български език и литература и МО на	Набелязване на конкретни дефицити и	2020 г.-	Не се изисква финансиране

	началните учители	мерки за тяхното острапяване в контекста на приемствеността между образователните степени	2021 г.	
17.	Привличане на учители от всички методически обединения с цел осигуряване на обща стратегия за повишаване на функционалната грамотност като основно умение на XXI век.	По-ефективно усвояване на знания и умения по всички учебни дисциплини като основа за постигане на интелигентен растеж.	2020 г.- 2021 г.	Не се изисква финансиране

VII. Политика за насърчаване и развитие на грамотността:

- С цел повишаване на интереса и мотивацията на учениците да се използват разнообразни методи и подходи, при които ученикът да се постави в позицията на активен участник в образователния процес, а не в обект на обучението. Такъв е изследователският подход в обучението по български език, насочен към практическото приложение на книжовните норми. Учениците се поставят в позицията на изследователи, търсещи и откриващи отклонения от езиковите правила.
- Прилагане на индивидуализиран подход: считаме, че индивидуализираният подход е приложим при задаването на домашна работа или на индивидуални задачи за работа в клас, които да развиват уменията на добрите ученици или да поощряват учениците, които имат затруднителни обучения. Целта е всеки ученик да постигне определено ниво на овладяване на общообразователните стандарти, чиято предпоставка е функционалната грамотност и езиковата компетентност на ученика.
- Насърчаване на изяви на учениците и участията им в проекти и състезания чрез похвали, награди, публично оповестяване на успехите, поздравителни адреси до родителите. Насърчаване на всяко усилие и на всеки напредък на ученика, свързан с усвояване на знания и формиране на умения.

VIII. Насърчаването и повишаването на грамотността на учениците във връзка с ЗПУО

1. За овладяването и прилагането на книжовните норми от учениците, които са обект на проверка и оценка на учителя, се осигуряват и *допълнителни условия* по чл. 4, ал. 3 и чл.10 от Наредба № 6 за усвояване на българския книжовен език като част от *общата подкрепа* за придобиване на окончателните резултати от обучението по учебния предмет.
2. Допълнителното обучение по български език и литература като част от общата подкрепа за придобиване на очакваните резултати, се провежда чрез допълнителни часове извън училищния учебен план по време на учебни занятия и/или по време на лятната ваканция, съобразно потребностите на всеки ученик.
3. Повишаването на грамотността на учениците е в пряка връзка с целите на Наредбата за приобщаващо образование. Общата подкрепа за личностно развитие в училището за целите на превенцията на обучителните затруднения се изразява във включване на учениците в: допълнително обучение по учебни предмети при условията на ЗПУО; консултации по учебни предметим допълнителни консултации.
4. Обща подкрепа се организира въз основа на анализ на оценяване на входни равнища и на резултати от НВО и ДЗИ.

IX. Партньори:

Основен двигател на изпълнението на тази стратегия са учителите.

Основни партньори:

- Общинска библиотека;
- Община Самоков;
- БАН;
- Висши учебни заведения;
- „Уча се“; „Заедно в час“; „Награда на херцога на Единбург“
- Училищно настоятелство и Обществен съвет;
- Родители.

X. Финансовоосигуряване на изпълнението на програмата

Финансирането на училищния план ще се осъществява главно от бюджетни средства, както и от приходи по проекти и спонсорство.

Лиляна Минкова
Директор на СУ „Отец Паисий“ гр. Самоков